

15.6.2020

Nurmijärven kunta
Kokkonen Marjaana
PL 37
01901 NURMIJÄRVI

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Nurmijärven vanhan sähkölaitoksen alueen asemakaavaluonnoksesta

HEL 2018-010605 T 10 03 01

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo on tutustunut Nurmijärven kirkonkylän vanhan sähkölaitoksen alueen asemakaavamuutoksen luonnokseen. Asemakaavan muutos koskee korttelia 2028 sekä puisto-, katu- ja paikoitusaluetta. Museo lausuu asiassa kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta seuraavan.

Suunnittelualue sijaitsee keskeisellä paikalla Nurmijärven kirkonkylässä. Asemakaavan muutoksella tutkitaan nykyisen, lähinnä toimitila- ja varastokäytössä olevan alueen muuttamista asuinalueeksi. Alueelle on esitetty erilaisia maankäytön vaihtoehtoja. Valmisteluvaiheessa on asetettu nähtäville kaksi asemakaavaluonnosta, vaihtoehdot B ja C. Luonnoksen pohjalta laaditaan konsulttitoimeksiantona viitesuunnitelma (tontin luovutus- ja suunnittelukilpailu) asemakaavan muutosehdotuksen pohjaksi. Tämän jälkeen tontit luovutetaan rakentajille. Alueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleis- tai osayleiskaavaa. Kirkonkylän osayleiskaavan laadinta on käynnistetty vuonna 2016. Alueen voimassaolevat asemakaavat ovat vuodelta 1990. Nurmijärven maankäytön kehityskuva 2040 (vuodelta 2011) on luokitellut alueen taajamatoimintojen alueeksi.

Nurmijärven Kirkonkylän keskusta on ympäröivään pientaloasutukseen nähden toteutunut varsin taajamaluonteisesti. Kerrostaloja on paljon ja kookkaat virastotalot sekä kaupan suuryksiköt tuovat rakennettuun ympäristöön kaupunkimaista mittakaavaa. Toisaalta uusi rakentaminen yhdistyy Kirkonkylän vanhaan keskustaan juuri nyt suunniteltavalla alueella. Kirkonkylä oli maaseutumaisen pitäjän suurin kylä 1800- ja 1900-luvun vaihteeseen saakka, jolloin Rajamäki tehdastaajamana kasvoi kirkonkylää suuremmaksi. Kirkonkylä pysyi Nurmijärven toiseksi suurimpana taajamana 1960-luvulle saakka, jolloin Klaukkala kasvoi sen ohi. 1970-luvulla kirkonkylän asukasmäärä ylitti jälleen Rajamäen.

15.6.2020

Kunnan hallinto keskitettiin kirkonkylään ja kunnan tehtävien lisääntymien johti uusien rakennusten rakentamiseen. Nurmijärven kunnan sähkölaitos perustettiin vuonna 1918. Kaavoitettava alue on vanhan sähkölaitoksen aluetta ja siellä sijaitsee entinen sähkölaitoksen konttori ja johtajan asunto, sekä sähkölaitoksen vanha toimitila. Tyyliiltään klasistinen, kivirakenteinen konttori- ja asuintalo valmistui vuonna 1936. Sähkölaitoksen toimitalo/korjaamo valmistui vuonna 1947 ja sen laajennusosa vuonna 1967. Kaava-alueella sijaitsee lisäksi vanha terveystalo vuodelta 1947. Puurakenteinen terveystalo valmistui heti sotien jälkeen, ilmeisesti mallipiirustusten mukaan. Kaava-alueella rajaava nykyinen Punamullantie on entinen historiallinen Tuusula-Vihti maantie. Tie on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi. Myös Pratikankuja on vanha, 1870-luvun Senaatinkartaston mukainen tie.

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo katsoo, että vaihtoehto C on kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta perusteltu. Pienipiirteinen, nk. townhouse-rakentaminen noudattaa olemassa olevien säilytettävien rakennusten mittakaavaa, kun taas korttelin länsiosassa sijaitsevat kerrostalot ovat rakeisuudeltaan ja korkeudeltaan Punamullantien toisen puolen ympäristöä vastaavat. Kaavaluonnoksen vaihtoehto C:ssä on esitetty säilytettäväksi ja suojeltaviksi sähkölaitoksen konttori- ja asuintalo ja terveystalo. On valitettavaa, että sähkölaitoksen toimitaloa ei ole esitetty säilytettäväksi alueella, vaikka sen arvot on tunnistettu rakennusperintöselvityksessä. Kaavaselostuksen mukaan rakennuksella ei ole sellaista arvoa, joka tukisi rakennuksen säästämistä alueen kokonaisuus huomioiden.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö